

בעניני ימי הספירה - שיעור 469

I. תספורת הראש והזקן לחתונה בליל ל"ג בעומר

- (א) עיין ברמ"א (ת"ג - ז) דאין להסתפר עד ל"ג בעצמו ולא מבערב והטעם דמקצת היום ככולו ויש מקילין מבערב (מ"ב י"ח) ועיין בספר בין פסח לשבועות (ט - ו) שכמה מקילין וכ"כ הרמב"ן בספר תורת האדם (חזילות ע:). דאומריין מקצת הלילה ככולו והבאר היטב (ה) כתב לאותן הנוהגין שלא לומר תחנון מבערב ה"ה דמותר להסתפר והרדב"ז (ג - תקנ"ט) התיר לימוד התורה ותשמיש המטה בליל ז' לאבילות וכ"ש בנ"ד
- (ב) בעל ברית מותר להסתפר בספירה לכבוד המילה (ת"ג - ז) היינו אפילו ביום שלפני המילה סמוך לערב (מ"ב י"ג) וכ"כ הדרכי משה (א) והפר"ח (ז) והערה"ש (א) והבעל ברית היינו הסנדק והמוהל ואבי הבן ועיין בא"ר (תקנ"א - כ"ז) שגם להקוואטר מתירין וכ"ש בנ"ד דימי הספירה קיל טפי אמנם דעת האר"י ז"ל דאין להסתפר לכבוד הברית (שע"ת ח)
- (ג) כשעושה פדיון הבן בימי הספירה ג"כ מותר להאב והכהן להסתפר דיום טוב שלו הוא (ספר פדיון הבן כהלכתו ט - ח) כמו במילה
- (ד) וכן נער שנעשה בר מצוה בימי הספירה מותר לו ולאביו להסתפר (מקור חיים ת"ג) ויש מחמירין וספק מנהג להקל והשערים מצויינים בהלכה (ק"כ - ח) כתב דיותר טוב לספרו יום לפני הבר מצוה דעדיין קטן הוא ואין נוהגים איסור תספורת על הקטנים וכן יש מקום להקל ג"כ לנשים (אג"מ ז - רל"ח) ע"ש
- (ה) תספורת לחתן קודם ליל ל"ג - עיין בדגול מרבבה (ת"ג - ז) שמתירים ע"ש קודם החתונה וכ"כ השע"ת ועיין בנטעי גבריאל (דף רל"ח) שהביא ראיות דהתחלת הנשואין הוא משבת שלפניו וכ"ש ביום ל"ב שהוא קודם ליל חתונתו דדינו כבעל ברית שמתירין ליום קודם הברית כנ"ל וכ"ש כל שבעת ימי המשתה מותר (אג"מ ח - קנ"ט) ועיין באג"מ (ז - ט) שמתיר גם להקרואים לחתונה להסתפר כאשר אם לא יתגלחו לא יבואו להחתונה
- (ו) תספורת לאבי החתן והכלה קודם ליל ל"ג בערב אם לבעל ברית והקוואטר מותר אפילו ביום שלפניו אפשר ה"ה אבי החתן והכלה דמותרים קודם הערב ואפשר גם לאחיהם שנקראו שושבינים יש להקל וצ"ע
- (ז) לענין הכלי זמר אחר השקיעה או אפילו קודם אולי יש ג"כ מקום להתיר כשצריך זה לשמחת החתן והכלה ואם מתירים התספורת החמורה יש להתיר ג"כ הכלי זמר שהוא יותר קל איברא אם הנשואין עצמו אין מתירין איך מתירין הכלי זמר ועוד יש מחמירין על הנשואין גופא בליל ל"ג ולכן יש מקום להחמיר עד הלילה ומסתברא דלילה נחשב ארבעים מינוטין אחר השקיעה לנשואין אמנם להכלי זמר נראה לי דיש להקל ואבאר
- (ח) ושיר בפה קודם הלילה לכאורה אין לאסור כיון שאין נוהגין איסור בזה בימי הספירה וכ"ש לשמחת חתן וכלה ועיין בספר בין פסח לשבועות בשם רש"ז אורב"ע שהתיר שירה בפה על הווארט אמנם הריקודין מסתברא דאין להתיר וגם התספורת קודם ליל ל"ג אין להתיר לווארט של החתן
- (ט) אם החופה בל"ג ביום מותר לעשות הסעודה בליל ל"ד בכלי שיר וריקודים שנתחייבו בשמחה אמנם בבאן החתן והכלה אחר ז' ימי המשתה לעירם רש"ז אורב"ע בימי הספירה לעשות סעודה לאוהביהם אבל לא בכלי שיר ולא בריקודים (אג"מ ז" - ט"ח)

II. אם ספירת העומר בזמן הזה מדרבנן או מן התורה

- (א) עיין בבה"ל (תפ"ט - ח ז"ה "לספור העומר") דדעת הרמב"ם בתמידין (ז - כ"ז) והחינוך ועוד כמה פוסקים שהוא דאורייתא ודעת רוב הפוסקים הסכימו דספירה בזמן הזה אינו אלא דרבנן שהרי עכשיו ליכא קרבן עומר והספירה שבתורה הוא למנות מן קרבן עומר עד קרבן של שתי הלחם ועכשיו לא שייך זה (ר"ן) ורק זכר למקדש
- (ב) המחלוקת הנ"ל אם ספירת העומר בזמן הזה מצוה מהתורה או מדרבנן נוגעת לכמה הלכות
1. אם אפשר להקדים ולספור בין השמשות (צ"ה"ל תפ"ט - ח ז"ה "לספור" וצ"ה"ל תפ"ט - ז ז"ה "וכן")
  2. אם לא ספר בלילה ונזכר למחרתו בין השמשות (שע"ת סק"כ)

3. אם להחמיר שלא לספור לפני זמן צאת הכוכבים לשיטת רבינו תם
4. אם המצוה צריכה כוונה (מ"ז סקי"ז - ו"ז)
5. אם קטן שהגדיל בימי הספירה יכול להמשיך בברכה
6. לענין קדימה במצות

III. למה לא מברכים על העומר כמו שמברכים ברכות קריאת שמע מפלג המנחה ואלך

- (א) **כתב המחבר** (צסעיף ג) דהמתפלל עם הציבור מבעוד יום מונה עמהם בלא ברכה ועיין בבה"ל (ד"ה "מצעוד יום") שנחלקו האחרונים אם כוונתו "מבעוד יום" הוא לבין השמשות בלבד או אפילו קודם לכן ודעת הט"ז והגר"א והמג"א שהוא רק בין השמשות שהוא ספק לילה ויוצאין לרוב הפוסקים דס"ל דספירה בזה"ז דרבנן ודעת הלבוש וא"ר וחזק יעקב ומאמ"ר ונה"ש "דמבעוד יום" הוא מפלג המנחה וכיון דחשבי זמן זה להתחלת לילה וקורין שמע ומתפללין מעריב כמו כן יש לנו לחשוב לילה לענין ספירה אבל דעת הגר"א והט"ז דהולכין אחר לילה ממש שצריך מציאות של לילה וזה נקרא תמימות ועיין במ"ב (תפ"ט - סקי"ד) דנכון שלא לספור עד צאת הכוכבים ולהחוששים לשיטת ר"ת לענין צאת הכוכבים בדאורייתא ובדרבנן אזי יש להם להמתין אף לענין ספירת העומר לזמן ר"ת וכן שמעתי מרב מרדכי מרקוז
- (ב) **ובערוך השלחן** (תפ"ט - ז) כתב דבערב שבת סומכין לספור בבין השמשות וע"ע בבה"ל (סק"ג ד"ה "ויצרך ויספור כלילה") דבערב שבת בציבור המאחרים יותר טוב ולא כהערוך השלחן ועיין בספר ספירת העומר (דף ס"ד)

IV. אם נשים מברכות על ספירת העומר יש ג' דעות בדין זה עיין בשיעור 310 (VI)

V. אין לומר הפסוק שבע שבתות תמימות תהיינה כליל מ"ט עיין בשיעור 310 (V)

VI. תדיר ומקודש יותר איזה מהם קודם (זבחים פ"ט - ז"ח רמב"ם תמידין ט - ז) כליל שבת ויש לפנינו ג' מצות ספירת העומר קריאת שמע וברכת המזון איזה מהם קודם

(א) **תדיר ושאינו תדיר קודם** אפילו כשהתדיר רק מדרבנן והאינו תדיר מן התורה ולכן צריך להקדים ברכת המזון לספירת העומר אמנם ק"ש תדיר לברכת המזון של חובה (בשבת ויו"ט) ואין מצטרפין ברכת המזון דחול שאינו חובה ואפילו לספירת העומר אין לו שום קדימה (שו"ת שאגת אריה זרכות כ"ז) ולכן לשיטה זו הסדר הנכון הוא ק"ש שהוא תדיר ואח"כ ברכת המזון ואח"כ ספירת העומר

(ב) **כשהאינו תדיר מן התורה והתדיר מדרבנן** האינו תדיר קודם ורק אם שוים אומרים תדיר קודם (שו"ת נודע ביהודה ח - מ"ח) דהולכין אחר היותר קודש ולכן ברכת המזון קודם שהוא מדאורייתא וק"ש אינו חיוב גמור דאפשר יצא כבר בתפילת ערבית מ"מ יותר חשוב מספירה דלרוב הפוסקים הוא רק מדרבנן בזמנינו משא"כ ק"ש העיקר כרבנן דלא יצא ודלא כרבי יהודה דיצא מפלג המנחה (זרכות כ"ו)

(ג) **אמנם עיין בהמור וקציעה** דספה"ע קודמת למעריב דתפילה מדרבנן וספירה עיקרה מן התורה ואע"פ שמעריב תדיר ספה"ע קודם וזה כהנודע ביהודה (בה"ל תפ"ט ד"ה אחר תפילת) והנמוקי או"ח (תפ"ט - ז) חלק עליו דמעריב יש בו ק"ש שהוא מן התורה ולכן הוא קודם ולא משום תדיר ועוד כתב דתדיר ומקודש יותר אינו מבואר ההלכה למעשה איזה קודם ע"ש

(ד) **בבית הכנסת מקדשין קודם ספירה כליל שבת** כדי להקדים עיולה יומא (תה"ד ס) והפמ"ג (ח"א סקי"ז) הביא הלבוש שכתב דקידוש קודם משום תדיר אמנם להתה"ד קידוש קודם אינו משום תדיר אלא משום דספה"ע מן התורה (כהרמב"ם) וקידוש על הכוס מדרבנן (כהרמב"ם) ולכן דאי לאו מטעם דעיולי יומא עדיף צריך להקדים ספה"ע שהוא יותר קודש ולכן לפי הפמ"ג שהביא דבריו מהא"ר דהתה"ד סבר כהנודע ביהודה דהמקודש קודם לתדיר

(ה) **בביתו יספור קודם קידוש אם הוא זמנו** דאסור לאכול קודם ספירה וכשיוצאין מבית הכנסת ועדיין יום גדול מקדשין תיכף וסופרין בזמנו (כף החיים תפ"ט - ז"ט)

(ו) **למעשה** נראה לי דכיון דרוב הפוסקים מכריעים כהנודע ביהודה והוא פוסק מפלג לכן סדר היותר טוב הוא ברכת המזון ואח"כ ק"ש ואח"כ ספירת העומר אם באים כאחד